

Nr 31

Bevillningsutskottets betänkande med anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) jämte motioner.

Propositionen

I propositionen 1969:29 föreslår Kungl. Maj:t att riksdagen antar därvid fogat förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).

Förslaget avser ändring av reglerna för beräkningen av avdrag vid inkomsttaxeringen när det gäller kostnad för bil vid resor mellan bostad och arbetsplats. Enligt förslaget bestäms avdraget som hittills av riksskattenämnden men vissa grunder fastläggs närmare i kommunalskattelagen. Principen är att kostnader som är beroende av körd vägsträcka (milbundna kostnader) får dras av i full utsträckning medan övriga kostnader (års-

bundna kostnader) får dras av endast till viss del, nämligen med $\frac{1}{2\,300}$ av årsbeloppet för de årsbundna kostnaderna för varje körd mil intill 1 000 mil. Beräkningen av avdraget för de årsbundna kostnaderna grundar sig på antagandet att genomsnittet av skattskyldiga som är berättigade till bilkostnadsavdrag har en årlig ressträcka mellan bostad och arbetsplats av 1 000 mil samt en årlig privatkörning som uppgår till 1 300 mil. Milbundna och årsbundna kostnader beräknas vidare på grundval av det pris- och kostnadsläge som riksskattenämnden bedömer ha förelegat under det år till vilket avdraget skall hänföras. Med tillämpning av den föreslagna principen kan den avdragsgilla bilkostnaden i nuvarande pris- och kostnadsläge beräknas till 3 kr. för mil intill 1 000 mil per år och till 2 kr. för mil för körsträckor därutöver.

De nya bestämmelserna avses gälla bilresor fr. o. m. den 1 januari 1969.

Författningsförslaget har följande lydelse.

Förslag
till
Lag
om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370)

Härigenom förordnas, att punkt 4 av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

Anvisningar

till 33 §.

4. Även för ————— särskilt fortskaffningsmedel.

Riksskattenämnden fastställer för varje kalenderår grunder för beräkningen av de avdrag som får göras när den skattskyldige använder egen bil för resor till och från arbetsplatsen. Avdraget skall av nämnden bestämmas enligt schablon på grundval av genomsnittliga kostnader för mindre bil och med hänsyn till både de kostnader, som äro direkt beroende av körd vägsträcka (milbundna kostnader), och övriga kostnader för bilen (årsbundna kostnader). De årsbundna kostnaderna skola av nämnden fördelas mellan körning, som avser resor till och från arbetsplatsen, och annan körning på grundval av en beräkning av genomsnittliga årliga körsträckor för de båda slagen av körning. Den andel av de årsbundna kostnaderna som belöper på resor till och från arbetsplatsen skall för mil räknat motsvara det belopp, som behövs för att den skattskyldige skall erhålla fullt avdrag för nämnda andel av kostnaderna, när den sammanlagda årliga körsträckan för resor till och från arbetsplatsen motsvarar den schablonmässigt beräknade genomsnittliga körsträckan för sådana resor. För körsträcka därutöver skall

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

avdraget avse endast de milbundna kostnaderna.

För skattskyldig som på grund av ålder, sjukdom eller handikapp är nödsakad att använda bil fastställer riksskattenämnden särskilda grunder för avdrag för bilresor till och från arbetsplatsen. Detsamma gäller skattskyldig som är tvungen att använda större bil på grund av skrymmande last.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och tillämpas första gången vid 1970 års taxering. Äldre bestämmelser äger dock alltså tillämpning vid eftertaxering för år 1969 eller tidigare år.

Beträffande motiveringen för förslaget hänvisar utskottet till propositionen.

Motionerna

Yrkanden med anledning av propositionen

1) motionerna I: 923 av herrar *Ingvar Andersson* och *Karl Pettersson* samt II: 1058 av herr *Ringaby*

att riksdagen antar propositionen 1969: 29 med den ändringen att tredje stycket av punkt 4 av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen erhåller följande såsom *motionärernas förslag* betecknade lydelse:

(Kungl. Maj:ts förslag)

(Motionärernas förslag)

För skattskyldig som på grund av ålder, sjukdom eller handikapp är nödsakad att använda bil fastställer riksskattenämnden särskilda grunder för avdrag för bilresor till och från arbetsplatsen. Detsamma gäller skattskyldig som är tvungen att använda större bil på grund av skrymmande last.

För skattskyldig som på grund av ålder, sjukdom, handikapp eller långt avstånd mellan bostad och arbetsplats är nödsakad att använda bil fastställer riksskattenämnden särskilda grunder för avdrag för bilresor till och från arbetsplatsen. Detsamma gäller skattskyldig som är tvungen att använda större bil på grund av skrymmande last.

2) motionerna I: 924 av herr *Gösta Jacobsson* och II: 1057 av herr *Hedin* att riksdagen antar propositionen 1969: 29 med den ändringen att tredje

stycket av punkt 4 av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen erhåller följande såsom *motionärernas förslag* betecknade lydelse:

(Kungl. Maj:ts förslag)

För skattskyldig som på grund av ålder, sjukdom eller handikapp är nödsakad att använda bil fastställer riksskattenämnden särskilda grunder för avdrag för bilresor till och från arbetsplatsen. Detsamma gäller skattskyldig som är tvungen att använda större bil på grund av skrymmande last.

(Motionärernas förslag)

För skattskyldig som på grund av ålder, sjukdom eller handikapp är nödsakad att använda bil fastställer riksskattenämnden särskilda grunder för avdrag för bilresor till och från arbetsplatsen. *Riksskattenämnden äger jämväl fastställa sådana särskilda grunder för skattskyldig som är tvungen att använda bil i tjänsten.* Detsamma gäller skattskyldig som är tvungen att använda större bil på grund av skrymmande last.

3) motionerna I: 925 av herrar *Tistad* och *Wirtén* samt II: 1056 av herr *Eriksson* i Arvika *m. fl.*

att riksdagen vid behandling av propositionen 1969: 29 beaktar vad i motionerna anförts och att bevillningsutskottet utarbetar förslag till erforderlig ändring av den i propositionen intagna författningstexten.

Yrkanden vid riksdagens början

Motionerna I: 330 av herr *Strandberg* samt II: 375 av herrar *Petersson* i Gäddvik och *Nilsson* i Agnäs

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär sådan översyn av 33 § kommunalskattelagen och riksskattenämndens anvisningar, att förhöjt avdrag för resor till och från arbetsplatsen kan medges skattskyldiga bosatta inom det s. k. norra stödområdet.

Motivering

I: 330 och II: 375

Utredningen har inte frångått tidigare princip att lagstiftningen och därmed riksskattenämndens anvisningar skall vara generellt verkande i hela landet. Av många skäl kan riktigheten härav ifrågasättas. Den expanderande bilismen har markant förändrat förhållandet bostad—arbetsplats. Koncentrationen till städer och tätorter har successivt påverkat arbetstagarna att söka överge sina bostäder i hemorten och i stället resa krav på nya bostäder nära arbetsplatserna. En följdverkan har blivit försämrad service i

olika hänseenden för dem som alltjämt stannat kvar i sin gamla hemmiljö, och när försämringen i servicehänseende gått tillräckligt långt tvingas samhället att ingripa. Både från mänsklig och samhällsekonomisk synpunkt finns anledning att ingripa i tid. Pendeltrafiken har stor betydelse. Inte minst spelar den en utomordentlig roll i våra glesbygder och då särskilt i Norrland. Det kan därför ifrågasättas om inte bilavdraget bör differentieras så att högre avdrag kan medges dem som är bosatta i norrlandslänen. För en sådan differentiering talar också det förhållandet att bilkostnaderna stiger ju längre norrut man kommer. Bilpriserna är högre liksom bensinpriset. Extra kostnader uppstår vintertid för nödvändigt varmgarage vid bostaden och motorvärmarruttag vid arbetsplatsen.

I: 923 och II: 1058

Den föreslagna schablonen med möjligheter för en särbehandling av äldre, sjuka och handikappade ger ett i stort sett rättvist resultat vid beskattningen. Emellertid kvarstår, som flera remissinstanser påtalat, brister i fråga om långa resor eftersom man — som förslaget är utformat — långtifrån kommer att få täckning för de verkliga kostnaderna för sådana resor. Det vore därför önskvärt om fördelningsbasen i större utsträckning än som föreslagits i propositionen kunde påverkas av de verkliga körsträckorna. Därför bör skattskyldiga som är nödsakade att använda bil på grund av särskilt långa bilresor till och från arbetsplatsen, förslagsvis överstigande 2 000 mil/år, kunna erhålla ett högre avdrag än 2 kr. per mil. En sådan regel skulle kunna inarbetas i anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen.

I: 924 och II: 1057

Både från praktisk och teoretisk synpunkt skiljer sig resor mellan bostad och arbetsplats från sådana resor företagna av person, som måste medföra bil till tjänstestället för att sedan använda den i tjänsten. Sådan skattskyldig får avdrag i tjänsten för de faktiska bilkostnaderna enligt allmänt vedertagna principer. För denne är det ingen skillnad mellan bilkostnaderna vid resor till och från arbetet och i tjänsten. Enligt den föreslagna anvisningspunkten får han emellertid endast avdrag enligt den snävare schablonen. Det måste emellertid uppmärksammas att sådana anställda saknar möjlighet att välja mellan allmänt kommunikationsmedel och den egna bilen. Rimligen borde dessa omständigheter föranleda att avdraget för de nödvändiga resorna med bil till och från arbetet beräknas efter de faktiska kostnaderna. Den skattskyldiges val av bil och andra omständigheter kan emellertid förorsaka taxeringsmyndigheterna onödigt betungande arbete. Det måste därför anses skäligt att också beräkna dessa kostnader efter någon form av schablon. Med hänvisning till påtalade omständigheter bör sådan skattskyldig medges avdrag enligt den föreslagna anvisningspunktens tredje stycke.

I: 925 och II: 1056

När frågan om förbättring av de skattskyldigas möjligheter till avdrag för kostnader för resor mellan bostad och arbetsplats aktualiserades genom motioner vid 1967 års riksdag, uttalade bevillningsutskottet bl. a. (bet. nr 58), att riksskattenämndens anvisningar rörande bilkostnadsavdrag innebar en diskriminering av i synnerhet sådana skattskyldiga, som är bosatta på ett större avstånd från arbetsplatsen och som inte har tillgång till eller på grund av sina arbetsförhållanden saknar möjlighet att använda reguljära trafikmedel. Inte minst den reduktion av bilkostnadsavdraget, som enligt nämndens anvisningar bör ske i fråga om körsträckor överstigande 1 000 mil, fann utskottet ofta leda till alltför kraftiga begränsningar av bilkostnadsavdragen.

Antagandet i prop. 1969: 29 om en årlig privatkörning av 1 300 mil grundas på en enkätundersökning år 1966 bland statstjänstemän som haft medgivande att använda egen bil för tjänsteresor. Materialet i undersökningen har inte redovisats på sådant sätt, att man får uppgifter om spridningen, tjänstemännens löneställning och tjänsteresornas frekvens. Det kan därför starkt ifrågasättas, om resultatet av undersökningen utan vidare är tillämpligt på skattskyldiga som är berättigade till ersättning för bilresor mellan bostaden och arbetsplatsen. För det första är det osannolikt, att den undersökta gruppen statliga befattningshavare är representativ för genomsnittet av ifrågavarande skattskyldiga. För det andra måste beaktas, att utrymmet för privatresor är högst olika, om bilen endast används för tjänsteresor eller om den nyttjas för dagliga resor till och från arbetsplatsen. I senare fallet står den ju i regel uppställd på arbetsplatsen eller i dess närhet under arbetstiden och kan då inte disponeras av övriga familjemedlemmar. Slutligen bör beaktas, att en statstjänsteman, som använder sin bil för tjänsteresor, mycket ofta torde bruka den också för dagliga resor mellan bostaden och arbetsplatsen. Det framgår ej om sistnämnda resor vid undersökningen räknats som privatresor. Om så skett, synes resultatet av undersökningen vara helt missvisande i nu förevarande sammanhang.

Sannolikheten talar för att en person, som använder egen bil för resor mellan bostaden och arbetsplatsen, i allmänhet utnyttjar bilen för privatkörning i väsentligt mindre omfattning, om han har lång väg att färdas till arbetsplatsen. Även om man är beredd att acceptera ett antagande, att den, som har en årlig ressträcka mellan bostad och arbetsplats av upp till 1 000 mil, i genomsnitt kör 1 300 mil privat, synes det realistiskt anta, att privatkörningen vid längre årliga ressträckor mellan bostad och arbetsplats genomsnittligt är mindre än 1 300 mil. Också en person, som huvudsakligen håller sig med bil för sina resor till och från arbetet, utnyttjar dock alltid bilen till någon del för ren privatkörning. Om man uppskattar minimisträc-kan för privatkörning till 600 mil om året, torde man kunna grunda en schablonersättning på antagandet, att den totala körsträckan för år i genom-

snitt inte överstiger 2 300 mil, så länge den årliga ressträckan mellan bostaden och arbetsplatsen inte överstiger 1 700 mil.

Med utgångspunkt härifrån är det skäligt, att avdrag för årsbundna kostnader medges med $\frac{1}{2\,300}$ av årskostnaderna för varje körd mil intill 1 700 mil i stället för 1 000 mil enligt beräkningarna i propositionen. Med en sådan ändring av schablonen erhålls en bättre täckning av de årsbundna kostnaderna för sådana färdsträckor mellan bostaden och arbetsplatsen, som ligger mellan 1 000 och 1 700 mil för år. Detta synes stå i god överensstämmelse med bevillningsutskottets uttalande år 1967.

Utskottet

Skattskyldig är enligt punkt 4 av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen berättigad att dra av skälig kostnad för resor till och från arbetsplatsen, när denna är belägen på sådant avstånd från hans bostad att han behövt anlita och också anlitat särskilt fortskaffningsmedel.

Riksskattenämnden har vid olika tillfällen meddelat anvisningar för tillämpning av denna bestämmelse. Enligt de vid 1969 års taxering gällande anvisningarna (RN ser. I nr 1/1969 p. 3) bör för resor mellan bostad och arbetsplats — under vissa närmare angivna förutsättningar — medges skäligt avdrag för bilkostnader, beräknat efter 2 kr. 50 öre per mil för körsträckor intill 1 000 mil per år och efter 1 kr. 75 öre per mil för körsträckor däröver.

1967 års riksdag, som hade att pröva motionsyrkanden om generösare avdrag för resor med bil mellan bostad och arbetsplats begärde på förslag av bevillningsutskottet (BeU 1967:58) en utredning i syfte att åstadkomma bestämmelser av innehåll, att »skäligt avdrag» för sådana resor i högre grad än enligt då gällande riksskattenämndsanvisningar i ämnet skulle motsvara de faktiska kostnaderna för resorna.

I propositionen föreslås ändrade regler för beräkningen av avdrag för resor mellan bostad och arbetsplats. Avdraget skall enligt förslaget — liksom hittills — bestämmas av riksskattenämnden men vissa grunder för beräkningen fastställs i kommunalskattelagen. Dessa innebär att avdraget skall bestämmas enligt schablon på grundval av genomsnittliga kostnader för mindre bil och med hänsyn till både de kostnader som är direkt beroende av körd vägsträcka (milbundna kostnader) och övriga kostnader för bilen (årsbundna kostnader). Milbundna kostnader skall få dras av i sin helhet, oberoende av vilken färdsträcka den skattskyldige har till och från arbetsplatsen, medan de årsbundna kostnaderna skall fördelas mellan körning som avser resor till och från arbetsplatsen och annan körning på grundval av en beräkning av genomsnittliga årliga körsträckor för de båda slagen av kör-

ning. I propositionen beräknas den genomsnittliga årliga färdsträckan mellan bostad och arbetsplats till 1 000 mil och privatkörningen till i medeltal 1 300 mil per år. I enlighet härmed föreslås att avdraget för de årsbundna kostnaderna för resor mellan bostad och arbetsplats beräknas till $\frac{1}{2\,300}$ av årsbeloppet för sådana kostnader för varje körd mil intill 1 000 mil. En skattskyldig erhåller således enligt förslaget — under förutsättning att den privata körsträckan uppgår till 1 300 mil — skattemässig täckning för alla milbundna kostnader för resor till och från arbetsplatsen och för alla årsbundna kostnader för sådana resor, i den mån färdsträckan till och från arbetet inte överstiger 1 000 mil. Den avdragsgilla bilkostnaden bör enligt propositionen i nuvarande pris- och kostnadsläge beräknas till 3 kr. för mil intill 1 000 mil och till 2 kr. för mil för körsträckor däröver.

Motionärerna i motionerna I: 925 och II: 1056 anser att avdraget för de årsbundna kostnaderna bör beräknas till $\frac{1}{2\,300}$ av årsbeloppet för varje körd mil intill 1 700 mil. Yrkandet har motiverats med att man med en sådan ändring av schablonen erhåller bättre täckning av de årsbundna kostnaderna för sådana färdsträckor mellan bostad och arbetsplats, som ligger mellan 1 000 och 1 700 mil.

Den i propositionen gjorda uppskattningen av genomsnittlig körsträcka mellan bostad och arbetsplats bygger på en av utredningen om definitiv källskatt gjord urvalsundersökning avseende 1966 års taxering. Denna utvisar bl. a. att medianvärdet i mil för resor till och från arbetet år 1965 utgjorde 430 mil för samtliga inkomsttagare i landet. Antagandet om en genomsnittlig privatkörning av 1 300 mil bygger på en enkät som statens avtalsverk genomförde i slutet av 1966 i samråd med SACO, SR, statstjänarkartellen och TCO-S. Av därvid tillfrågade 3 300 befattningshavare inkom svar från 98,6 %, utvisande att den rent privata körsträckan uppgick till ca 1 300 mil, oavsett om vederbörande befattningshavare i sin tjänst kört 500, 1 000, 1 500 eller 2 500 mil och att den rent privata körsträckan översteg 1 700 mil, om den i tjänsten körda sträckan varit så kort som 100 mil.

Enligt utskottets uppfattning är de i propositionen beräknade genomsnittliga körsträckorna för resor till och från arbetet och för privatkörning väl avvägda. En schablon måste givetvis konstrueras så att påtagliga orättvisor inte uppkommer mellan dem som har möjlighet att erhålla avdrag för bilresor till och från arbetet och dem som saknar denna möjlighet. Det torde inte vara vanligt att en skattskyldig har årliga färdsträckor till och från arbetet överstigande 1 000 mil. Den i propositionen föreslagna schablonen ger skattemässig täckning för samtliga kostnader för resor till och från arbetet med mindre bil under ca 230 arbetsdagar med en daglig färdsträcka av mellan fyra och fem mil. Det torde knappast kunna bestridas att en sådan schablon är gynnsam för de skattskyldiga, i synnerhet som de milbundna

kostnaderna, däri inräknat sådan värdeminskning som belöper på slitage, enligt förslaget alltid skall få dras av i sin helhet, oberoende av hur långt en skattskyldig färdats till och från arbetet. Genom att fastställa en genomsnittlig körsträcka till och från arbetet om 1 000 mil — trots att medianvärdet för resor mellan bostad och arbetsplats enligt 1966 års taxering inte översteg 430 mil — har man, såvitt utskottet kan bedöma, tagit skäligen hänsyn till sådana skattskyldiga som har lång färdsträcka mellan bostaden och arbetsplatsen.

På grund av det anförda och då det enligt utskottets uppfattning knappast kan anses realistiskt att i en schablonberäkning av avdragsgilla kostnader för bilresor till och från arbetet uppskatta den genomsnittliga årliga privatkörningen så lågt som till 600 mil, anser utskottet sig böra biträda förslaget i propositionen. Utskottet avstyrker således bifall till motionerna I: 925 och II: 1056.

Enligt en i propositionen föreslagen alternativregel skall riksskattenämnden i vissa fall kunna fastställa särskilda grunder för avdrag för bilresor till och från arbetsplatsen. Detta gäller i fråga om skattskyldig som på grund av ålder, sjukdom eller handikapp är nödsakad använda bil och skattskyldig som är tvungen använda bil på grund av skrymmande last.

I motionerna I: 923 och II: 1058 yrkas att alternativregeln skall vara tillämplig också i fråga om den som har långa årliga färdsträckor — förslagsvis överstigande 2 000 mil — mellan bostaden och arbetsplatsen, medan motionärerna i motionerna I: 330 och II: 375 anser att högre avdrag för bilresor till och från arbetet bör medges i det s. k. norra stödområdet.

Vad utskottet anfört i det föregående innebär ett ställningstagande också till yrkandena i dessa motioner. Utskottet avstyrker följaktligen bifall till motionerna I: 923 och II: 1058 samt I: 330 och II: 375.

Utskottet har slutligen att behandla yrkandet i motionerna I: 924 och II: 1057 att alternativregeln skall tillämpas i fråga om skattskyldiga som är nödsakade att använda bil i tjänsten. För sådana skattskyldiga är det — menar motionärerna — ingen skillnad mellan bilkostnader vid resor till och från arbetet och dem som belöper på körningar i tjänsten.

Utskottet är inte berett medverka till lagstiftning av innebörd att skattskyldiga som måste medföra bil till arbetsplatsen skall ha generell möjlighet att få avdrag för sina resor till och från arbetet enligt den förmånligare alternativregeln. De av motionärerna avsedda resorna är att betrakta som sedvanliga resor mellan bostad och arbetsplats. Utskottet har i det föregående uttalat att schablonen bör vara konstruerad så att påtagliga orättvisor inte uppkommer mellan olika kategorier skattskyldiga. Rätten att dra av kostnader för resor mellan bostad och arbetsplats är enligt anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen begränsad till belopp motsvarande »skäligen kostnad» och denna regel måste enligt utskottets mening från rättvisesyn-

punkt anses gälla alla skattskyldiga, oavsett om de är nödsakade att använda bilen i arbetet eller inte. Med hänsyn härtill och då en regel med den av motionärerna åsyftade innebörden otvivelaktigt skulle komma att medföra tolkningssvårigheter avstyrker utskottet bifall till motionerna I: 924 och II: 1057.

Mot de delar av propositionen som i det föregående inte upptagits till särskild behandling har utskottet inte funnit anledning till erinran.

Avslutningsvis vill utskottet, med hänsyn till den betydelse frågan om avdrag för resor mellan bostad och arbetsplats har för ett mycket stort antal skattskyldiga, understryka angelägenheten av att riksskattenämnden — liksom hittills — uppmärksam följer utvecklingen och ger anvisningarna den aktualitet som föranleds av samhällsutvecklingen.

Med hänvisning till det anförda hemställer utskottet
att riksdagen

A) med bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 29 antar det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370);

B) avslår följande motioner, nämligen

1) I: 330 och II: 375

2) I: 923 och II: 1058

3) I: 924 och II: 1057

4) I: 925 och II: 1056,

i den mån de icke kan anses besvarade genom vad utskottet ovan anført och hemställt.

Stockholm den 10 april 1969

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande

från första kammaren: herr John Ericsson (s), fröken Ranmark (s), herrar Lundström (fp)*, Yngve Nilsson (m), Sundin (cp), Wörnberg (s), Tage Johansson (s), Tistad (fp), Arne Pettersson (s)* och Karl Pettersson (m); samt

från andra kammaren: herrar Brandt (s), Engkvist (s), fru Holmqvist (s), herr Vigelsbo (cp), fru Nettelbrandt (fp), herrar Kristenson (s), Nyström (s)*, Hammarsten (s)*, Enarsson (m) och Börjesson i Falköping (cp).

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.

Reservationer

1) av herrar *Lundström* (fp), *Yngve Nilsson* (m), *Tistad* (fp), *Karl Petersson* (m), fru *Nettelbrandt* (fp) och herr *Enarsson* (m), vilka ansett dels att det avsnitt av utskottets yttrande, som börjar överst på s. 8 med »I propositionen» och slutar på s. 9 med »och II: 375.» bort ha följande lydelse:

När frågan om förbättring av de skattskyldigas möjligheter till avdrag för kostnader för resor mellan bostad och arbetsplats aktualiserades genom motioner vid 1967 års riksdag, uttalade bevillningsutskottet i sitt av riksdagen godkända betänkande nr 58 bl. a., att riksskattenämndens anvisningar rörande bilkostnadsavdrag innebar en diskriminering av i synnerhet sådana skattskyldiga, som är bosatta på ett större avstånd från arbetsplatsen och som inte har tillgång till eller på grund av sina arbetsförhållanden saknar möjlighet att använda reguljära trafikmedel. Inte minst fann utskottet den reduktion av bilkostnadsavdraget, som enligt nämndens anvisningar bör ske i fråga om körsträckor överstigande 1 000 mil, ofta leda till alltför kraftiga begränsningar av bilkostnadsavdragen.

Beräkningen av de årsbundna kostnaderna i den i propositionen föreslagna schablonen sägs vara grundad på antagandet att genomsnittet av skattskyldiga som är berättigade till bilkostnadsavdrag har en årlig färdsträcka mellan bostad och arbetsplats av 1000 mil samt en årlig privatkörning som uppgår till 1 300 mil. Schablonen ger ett rättvist resultat endast om privatkörningen överstiger 1 300 mil; i andra fall ger den underkompensation. Vid en årlig färdsträcka mellan bostad och arbetsplats av 400, 700, 1 300 och 1 600 mil måste privatkörningen uppgå till respektive 1 900, 1 600, 1 690 och 2 080 mil per år för att schablonen skall ge full skattemässig täckning för de årsbundna kostnaderna.

Den i motionerna I: 925 och II: 1056 föreslagna schablonen ger intill en årlig färdsträcka mellan bostad och arbetsplats av 1 700 mil rättvist resultat, när den årliga körsträckan inklusive privatkörning uppgår till 2 300 mil. Vid en årlig körsträcka till och från arbetsplatsen av respektive 400, 700, 1 000, 1 300 och 1 600 mil ger denna schablon full skattemässig täckning för de årsbundna kostnaderna, när den årliga privatkörningen utgör respektive 1 900, 1 600, 1 300, 1 000 och 700 mil. En sådan proportionering av körsträckan mellan å ena sidan körning till och från arbetsplatsen och å andra sidan privatkörning torde vara mera verklighetsbetonad och stå i bättre överensstämmelse med bevillningsutskottets av riksdagen godkända uttalande år 1967 än motsvarande proportionering enligt förslaget i propositionen.

Under remissbehandlingen har ifrågasatts, bl. a. av kammarrätten, om det är önskvärt och ändamålsenligt med en lagbestämmelse av den innebörd och utformning som förordas i propositionen och om inte en mer kortfattad bestämmelse är att föredra.

Utskottet vill gärna ansluta sig till den av kammarrätten uttalade uppfattningen. För att syftet med avdragsrätten skall tillgodoses behövs, såvitt utskottet kan bedöma, ingenting annat än en allmän föreskrift av innebörd att riksskattenämnden har att för varje år fastställa grunder för beräkningen av de avdrag som får göras för bilresor till och från arbetsplatsen. En sådan begränsning av författningstexten innebär att nämnden inte blir så hårt bunden i sina anvisningar utan har fria händer att anpassa avdragsrätten till efter hand ändrade förhållanden och vunna erfarenheter.

Utskottet förutsätter således att riksskattenämnden utfärdar anvisningar av innebörd att avdrag för bilresor till och från arbetsplatsen vid 1970 års taxering skall beräknas så, att den skattskyldige får fullt avdrag dels för milbundna kostnader, oavsett färdsträckans längd, dels för årsbundna kostnader, i den mån den årliga färdsträckan mellan bostad och arbetsplats inte överstiger 1 700 mil. Utskottet förutsätter vidare att riksskattenämnden fastställer särskilda grunder för avdrag för bilresor till och från arbetsplatsen för sådana skattskyldiga som på grund av ålder, sjukdom eller handikapp är nödsakade att använda bil eller är tvungna att använda större bil på grund av skrymmande last.

Med det anförda anser utskottet sig ha besvarat motionerna I: 330 och II: 375, I: 923 och II: 1058 samt I: 925 och II: 1056.

dels att utskottet bort hemställa,
att riksdagen

A) — med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 29 och motionerna I: 330 och II: 375, I: 923 och II: 1058 samt I: 925 och II: 1056 — antar det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) med den ändringen att punkt 4 av anvisningarna till 33 § erhåller följande såsom *reservanternas förslag* betecknade lydelse:

(Kungl. Maj:ts förslag)

(Reservanternas förslag)

till 33 §.

4. Även för — — — — — särskilt fortskaffningsmedel.

Riksskattenämnden fastställer för varje kalenderår grunder för beräkningen av de avdrag som får göras när den skattskyldige använder egen bil för resor till och från arbetsplatsen. *Avdraget skall av nämnden bestämmas enligt schablon på grundval av genomsnittliga kostnader för mindre bil och med hänsyn till både de kostnader, som äro direkt be-*

Riksskattenämnden fastställer för varje kalenderår grunder för beräkningen av de avdrag som får göras när den skattskyldige använder egen bil för resor till och från arbetsplatsen.

*(Kungl. Maj:ts förslag)**(Reservanternas förslag)*

roende av körd vägsträcka (milbundna kostnader), och övriga kostnader för bilen (årsbundna kostnader). De årsbundna kostnaderna skola av nämnden fördelas mellan körning som avser resor till och från arbetsplatsen och annan körning på grundval av en beräkning av genomsnittliga årliga körsträckor för de båda slagen av körning. Den andel av de årsbundna kostnaderna som belöper på resor till och från arbetsplatsen skall för mil räknat motsvara det belopp, som behövs för att den skattskyldige skall erhålla fullt avdrag för nämnda andel av kostnaderna, när den sammanlagda årliga körsträckan för resor till och från arbetsplatsen motsvarar den schablonmässigt beräknade genomsnittliga körsträckan för sådana resor. För körsträcka därutöver skall avdraget avse endast de milbundna kostnaderna.

För skattskyldig som på grund av ålder, sjukdom eller handikapp är nödsakad att använda bil fastställer riksskattenämnden särskilda grunder för avdrag för bilresor till och från arbetsplatsen. Detsamma gäller skattskyldig som är tvungen att använda större bil på grund av skrymmande last.

B) avslår följande motioner, nämligen

- 1) motionerna I: 330 och II: 375
- 2) motionerna I: 923 och II: 1058
- 3) motionerna I: 924 och II: 1057 samt
- 4) motionerna I: 925 och II: 1056,

i den mån de icke kan anses besvarade genom vad utskottet ovan anfört och hemställt.

2) av herrar *Sundin* (cp), *Vigelsbo* (cp) och *Börjesson* i Falköping (cp), vilka ansett att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 10 som börjar med »Avslutningsvis vill» och slutar med »av samhällsutvecklingen.» bort ha följande lydelse:

Utskottet förutsätter att riksskattenämnden får i uppdrag att följa prisutvecklingen i fråga om såväl milbundna som årsbundna kostnader.

3) av fröken *Ranmark* (s).